

КОНСТИТУЦІЙНЕ ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

DOI: 10.18372/2307-9061.57.15066

УДК 342.95:351.7(045)

О. А. Гусар,

кандидат юридичних наук

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0005-7360>

О. П. Мандрика,

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня

М. І. Рустасова,

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: gusar_oa@ukr.net

Мета: на підставі чинного законодавства та джерел здійснити дослідження законодавчого забезпечення адміністративно-правових режимів. **Методи дослідження:** загальнонауковий метод (аналіз та синтез), системний, логіко-юридичний, формально-юридичний, метод групування та системно-структурний підхід, логічний. **Результати:** вказано наявні недоліки в законодавчому забезпеченні адміністративно-правових режимів. **Обговорення:** стан законодавчого забезпечення адміністративно-правових режимів.

Ключові слова: адміністративно-правовий режим; закон; повноваження.

Постановка проблеми та її актуальність. Адміністративна реформа, що взяла курс на всі сфери життя людини, спричинила появу нових адміністративно-правових відносин, які змушують вирішувати як організаційні питання, так і питання законодавчого забезпечення та введення в дію нових правових актів. Механізми публічно-правового регулювання змінюються, що спричиняє появу нових інструментів, публічного адміністрування, до яких належать адміністративно-правові режими. Через стрімкий розвиток трансформаційних відносин в Україні, не завжди вчасно врегульовуються питання застосування, введення в дію адміністративно-правових режимів, а спричиняє затримку щодо науково-теоретичної розробленості проблематики адміністративно-правових режимів.

Сьогодні публічне адміністрування представлено не тільки вертикальним впливом на учасників правовідносин, але й комплексними процесами, де є лінійні, горизонтальні можливості впливу, тому наявні відносно автономні механізми публічного адміністрування, що властиві адміністративно-правовим режимам, можуть спричинити численні затримки або навіть і недовиконання державних стратегій і програм розвитку.

Водночас адміністративно-правові режими є способом реакції на нові суспільні відносини чи зовнішні фактори, які впливають на безпеку населення, довкілля чи порядок здійснення діяльності людини. До таких факторів слід віднести катастрофи, війни, терористичні дії, охорона державного кордону, державна таємниця.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика даного питання цікавить не лише

законодавця, а й у наукових колах неоднаразово досліджували це питання у своїх працях такі науковці: С.С. Алексєєв, Д.Б. Бахрах, С.В. Ківалов, С.О. Кузнiченко, О.В. Кузьменко, Д.Д. Коссе, О.Ю. Оболенський, Т.П. Мінка, В.Я. Настюк, А.С. Славко, Т.Б. Семенчук, В.Б. Рушайлов, Є.Ф. Шамсунова.

Недосконалість нормативних засад правового регулювання адміністративно-правових режимів обумовлює необхідність дослідження прогалин у законодавчому забезпеченні та вдосконалення законодавчого забезпечення функціонування адміністративно-правових режимів.

Метою статті є аналіз чинного законодавства та джерел щодо законодавчого забезпечення адміністративно-правових режимів.

Виклад основного матеріалу. Поняття «правовий режим» зустрічається у багатьох нормативно-правових актах. Наприклад, у Конституції України [1] вживаються такі поняття як «правовий режим власності», «правовий режим державного кордону», «правовий режим воєнного і надзвичайного стану, зон надзвичайної екологічної ситуації».

Термін «режим» часто зустрічається як у повсякденному житті, так і в технічних, економічних науках. Він знайшов своє застосування у філософії, в різних галузях юридичної науки, зокрема у теорії держави і права, конституційному праві, цивільному, господарському, адміністративному та в інших.

Тому, ця категорія є досить широкою, вона в залежності від сфери регулюючого впливу, до якої призначений режим, має свої особливості. В нормативно-правових актах різного рівня все частіше закріплюються нові засади адміністративно-правових режимів, а в певних сферах публічного адміністрування з'являються вимоги та порядок дій суб'єктів публічної адміністрації, які в рамках встановленого права повинні реалізувати законні права і свободи суб'єктів (фізичних і юридичних осіб) адміністративного права. В той же час, встановлені адміністративно-правові режими можуть дещо обмежувати права і свободи громадян. Це визначає ч. 2. ст. 64 Конституції України, що в умовах воєнного або надзвичай-

ного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Це конституційне положення дозволяє говорити про наявні в державі стани, коли публічне адміністрування здійснюється по-іншому, в іншому режимі функціонують органи. Однак про підстави конституційного обмеження прав і свобод людини і громадянина не може йти мови, оскільки в ч. 1 ст. 64 Конституції наведений вичерпний перелік прав і свобод, які не можуть бути обмежені.

Таким чином, сама Конституція України прямо передбачає законодавче врегулювання адміністративно-правових режимів, з метою забезпечення належної життєдіяльності держави, суспільства та окремих громад. Конституція й закони України створюють нормативно-правовий ґрунт для існування адміністративно-правових режимів, конкретизуючи порядок та умови режиму залежно від ситуації, що склалася, а підзаконні акти виступають як організаційно-правовий елемент.

Адміністративне право як одна з фундаментальних галузей права має власний правовий режим, що гарантує не лише функціонування будь-якої галузі й інституту адміністративного права, а й певну сукупність великої кількості правових інститутів інших галузей. Особливістю адміністративно-правових режимів є те, що вони допомагають детальніше зрозуміти зміст, природу й ознаки таких режимів. Адже адміністративне право застосовує специфічні саме йому засоби та методи правового регулювання, які чітко виокремлюють специфіку його адміністративно-правового режиму і ґрунтуються на засобах правового регулювання. До них можна віднести: заборони, розпорядження й загальнообов'язкові приписи.

З аналізу наукових визначень дефініції «адміністративно-правовий режим» на нашу думку, це є сукупність правил діяльності, дій та установок, запровадження яких обумовлено специфікою предмета регулювання, що полягає у встановленні сукупності правил, сформульованих у формі дозволів, заборон, регламентів, процедур, яких повинні дотримуватися суб'єкти публічного адміністрування, з метою найбільш ефективного

забезпечення прав, свобод, законних інтересів фізичних осіб, прав та свобод юридичних осіб, забезпечення і підтримання суверенітету й оборони держави, інтересів безпеки й охорони громадянського порядку.

За видами адміністративно-правового регулювання можна виокремити загальні (більш об'ємні, галузеві) та спеціальні адміністративно-правові режими, наприклад, конфіденційної, службової інформації, режим таємності, що регулюють конкретну, специфічну сферу суспільних відносин. За функціональним призначенням можна виокремити регулятивні (податковий режим, режим підприємницької діяльності, режим перебування іноземців в Україні, режим обігу інформації) та охоронні (режим охорони культурної спадщини, режим охорони об'єктів, режим адміністративного нагляду).

Засади адміністративно-правових режимів встановлюються законами та підзаконними правовими актами України. Наприклад, законами: від 27 лютого 1991 р. «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», від 13 жовтня 1992 р. «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон», від 16 березня 2000 р. «Про правовий режим надзвичайного стану», від 04 листопада 1991 р. «Про державний кордон України», від 16 травня 1995 р. «Про виключну (морську) економічну зону України» та ін.

До підзаконних актів належать укази Президента України. Вони стосуються загальних питань реагування на надзвичайні ситуації та особливостей реалізації конкретних заходів, з метою подолання тих чи інших ситуацій екстраординарного характеру («Про оголошення окремих районів Закарпатської області зоною надзвичайної екологічної ситуації» від 9 березня 2001 р. № 170/2001) [2].

Кожний адміністративно-правовий режим представлений сукупністю послідовно встановлених дій (проваджень), які притаманні саме конкретно визначеному режиму і мають свої особливості. Однак усі повноваження, принципи, коло суб'єктів, об'єктів, предметів, цілі, основні напрямки, операції, з яких скла-

дається режимне провадження, мають бути чітко визначені в законодавстві, правових документах загальнообов'язкового характеру, правилах, що визначають правову основу і послідовність завдань публічних органів, що наділені такими повноваженнями, а також процедуру їх застосування.

Вважаємо, адекватне та ефективне здійснення режимної діяльності можливе лише при чітко визначеному нормативному закріпленні організації роботи, засад, форм і методів суб'єктів публічного адміністрування. Тому процес формування адміністративно-правових режимів як інструменту публічного адміністрування потрібно починати з визначення загальних цілей, завдань, спеціалізації і кола осіб, що здійснюють цю діяльність у відповідності до чітко встановлених норм закону. Кожен суб'єкт публічного адміністрування має чітко розуміти загальну мету покладеного на нього обов'язку щодо ухвалення рішень режимного характеру, свої завдання і повноваження у цій сфері, знати повноваження інших органів режимної компетенції.

Нормотворчість безумовно є пріоритетом у публічному адмініструванні при встановленні адміністративно-правових режимів, але вона є не стільки спосіб запровадження відповідних порядків, необхідних державі, скільки виступає способом упорядкування і стабілізації самого суспільства, формування соціально необхідних відносин між громадянами, громадськими об'єднаннями, апаратом державного режимного управління. До того ж, звернемо увагу на велику кількість нормативних актів. Ця розгалуженість системи норм, які регулюють певний адміністративно-правовий режим, залежить від того, які закріплені методи, принципи, форми, повноваження органів режимного сектору різних рівнів (у випадку вертикального підпорядкування) і сам стан визначеності справ і ефективності адміністрування в державі.

Режимно-правові норми створюють умови для відстеження процесу розвитку подій у всіх сферах життя суспільства та являють собою об'єктивну самостійну категорію в системі соціальних норм. Виступаючи частиною норм адміністративного права, режимні норми мають притаманні та характерні структурні ознаки, що виражені в самому змісті адміністративного пра-

ва, а саме вони є імперативними, хоча не завжди мають диспозиції, гіпотези і санкції.

Державна воля виражається в законах, підзаконних нормативно-правових актах, що спрямовані на вирішення конкретних завдань у різних сферах суспільного життя, тому законодавство має приводитись у відповідну чітку ієрархічну систему. Наявність множинності та розмаїття суспільних відносин вимагають правового регулювання, із прийняттям численних підзаконних нормативних актів. Величезний масив нормативного матеріалу сфери адміністративно-правових режимів необхідно привести в обґрунтований порядок і систему, щодо визначення відповідних стандартів режимної діяльності. Саме через процеси систематизації і стандартизації публічні адміністрації зможуть ефективно та результативно здійснювати функцію охорони національної, державної безпеки, правопорядку, не порушуючи прав та свобод людини і громадянина.

На сьогодні відсутній такий єдиний нормативно-правовий акт, який би чітко врегулював діяльність органів, що здійснюють режимне адміністрування, тому ці органи досить часто здійснюють режимні заходи неузгоджено, часто дублюють один одного, ухвалення рішень розтягують у часі, чим безпосередньо порушують права і свободи відповідних суб'єктів.

Зазначене вказує на те, що сьогодні виникла об'єктивна необхідність у систематизації законодавства України щодо регулювання адміністративно-правових режимів, відмежуванні його від суміжних сфер суспільних правовідносин. Наприклад, досить часто деякими законами України і актами відомчого характеру органи місцевого самоврядування наділяються повноваженнями щодо перевезення небезпечних вантажів (вибухових, токсичних, інфекційних та ін.).

Так, відповідно до Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» органи місцевого самоврядування у межах своєї компетенції реалізують загальнодержавні і місцеві програми перевезення небезпечних вантажів, а також виконують інші функції, встановлені законодавством, що регулює питання перевезен-

ня небезпечних вантажів. У той же час, існує певна невизначеність у зазначеному Законі та в інших нормативних актах дозвільного законодавства, оскільки поняття «інші функції» є не зрозумілим, які саме здійснюють функції органи місцевого самоврядування. На випадок виникнення надзвичайної ситуації, пов'язаної з перевезенням небезпечних вантажів, може бути заподіяна серйозна шкода державним і суспільним інтересам, життю і здоров'ю людини, майну фізичних і юридичних осіб.

Вважаємо, що чітке визначення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері дозвільних правовідносин сприяло б, як оптимізації адміністрування на місцях у галузі режимної діяльності, так і створення належного рівня забезпеченості державної безпеки в цілому.

В той же час, окремі аспекти реалізації адміністративно-правових режимів розкриваються за допомогою інших кодифікованих нормативних актів, вони прямо не стосуються тематики правових режимів, але регулюють режимні відносини.

Наприклад, Кодекс законів про працю України [3] «визначає режимний порядок залучення працездатного населення для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: ч. 2 ст. 33 декларує право власника або уповноваженого ним органу переводити працівників без згоди на роботу, не обумовлену трудовим договором, для відвернення або ліквідації наслідків стихійного лиха, епідемії, епізоотії, виробничих аварій тощо (визначаючи строк такого переведення – один місяць)».

Кримінальний кодекс України виконує важливу роль у системі правових заходів, які покликані забезпечити належний рівень дії правового режиму, Наприклад, у ньому передбачена відповідальність за злочини: проти життя і здоров'я особи (розділ II); проти довкілля (розділ VIII); проти національної безпеки (розділ IX); військові злочини (розділ XIX); проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (розділ XX). Законодавець визначив обставини, що його обтяжують, учинення злочину особою з використанням умов воєнного або надзвичайного стану, інших надзвичайних подій

(п. 11 ч. 1 ст. 67 Кримінального кодексу України) [4].

За юридичною природою серед адміністративно-правових актів, що регулюють правові режими, виділяють правовстановлюючі, які містять первинні «режимні» норми, та правозастосовні акти. Наприклад, на підставі п. 21 ст. 106 Конституції і Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану» Президент України приймає в разі необхідності рішення про введення в Україні або в окремих її місцевостях режиму надзвичайного стану, в якому встановлюються певні правила, а місцевий орган виконавчої влади (обласна державна адміністрація), керуючись цим актом, встановлює комендантську годину.

Славко А.С. визначає, що «процес реформування, що триває у державі, вимагає належного законодавчого забезпечення системи адміністративно-правових режимів як одного із видів державного управління, має важливе значення для ефективної роботи державних органів щодо перетворення в життя їх ви-
мог [5].

Важливо зазначити, що прийнятих законів щодо визначення, встановлення, запровадження адміністративно-правових режимів є досить затратним. Оскільки фінансуватися будуть не лише ті, які прямо впливають із норм відповідних законопроектів, а й величезний масив управлінських дій, у яких з'являються нормативні, економічні та організаційні рішення, що пов'язані із необхідністю реорганізації системи публічного адміністрування.

Розглянемо хоча б організаційні структури, які будуть утілювати адміністративно-правовий режим в дію. Відзначимо, що нормативний характер адміністративно-правових режимів передбачає множинність організаційних схем їх реалізації. Тому можливість відпрацювання різних схем повинно мати нормативний характер і передбачати щонайменше істотну варіативність. Звідси особливе завдання оцінювання можливостей публічно-управлінських інститутів у реалізації

адміністративно-правових режимів, що проектується законодавцем.

Підвищення ефективності використання адміністративно-правових режимів у сфері публічного адміністрування на практиці зумовлює винесення питання про необхідність формування у сфері законотворчості системи державних органів проведення експертизи законопроектів.

Як справедливо зазначає В.В. Конопльов, режим виникає лише в зонах так званого інтенсивного правового регулювання, коли законодавець приділяє особливу увагу конкретному об'єкту правовідносин [6, с. 170].

Для прикладу проаналізуємо законотворчу діяльність органів публічного адміністрування щодо врегулювання збройного конфлікту на Сході України та проведення операції Об'єднаних сил. Велінням часу на сьогодні стало створення цивільно-військового співробітництва (ЦВС), як найбільш ефективним та результативним сегментом відносин між збройними силами та суспільством і органами державної влади.

Розв'язана Російською Федерацією гібридна війна на Сході, окупація Автономної Республіки Крим змусили Збройні Сили України змінювати тактику своїх дій та запровадження абсолютно нового для України комплексного підходу до планування та проведення операцій, який ґрунтується на досвіді та основних принципах збройних сил країн НАТО.

З метою захисту і гарантування прав громадян та як реакція на окупацію Кримського півострова, на рівні національного законодавства стало прийняття Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 р [7]. Законодавець у ст. 5 вищезазначеного Закону визначив, що Україна вживає усіх необхідних заходів щодо гарантування прав і свобод людини і громадянина, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, усім громадянам України, які проживають на тимчасово окупованій території України.

З часом була прийнята Постанова Верховної Ради України від 17.03.2015 р № 254-VIII «Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями», в якій визнано тимчасово окупованими територіями окремі райони, міста, селища і села Донецької та Луганської областей [8].

Так, відповідно до Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» запроваджується особливий порядок місцевого самоврядування, до моменту виведення усіх незаконних збройних формувань, російських окупаційних військ, їхньої військової техніки, а також бойовиків та найманців із території України та відновлення повного контролю України за державним кордоном України [9].

Важливо наголосити на тому, що в різні періоди в державі вводилися різні режими. Так, з 2014 року державою був введений режим антитерористичної операції, який з 2018 року переріс в операцію об'єднаних сил.

Здійснення адміністративно-правового режиму цивільно-військового співробітництва в умовах проведення операції об'єднаних сил в окремих районах Донецької та Луганської областей є актуальні досих пір. За їх допомогою багато в чому визначають ефективність діяльності Збройних Сил України та як наслідок – мир і порядок на підконтрольній території, побудова ефективних відносин між військовими формуваннями, цивільними організаціями та місцевим населенням і владою.

Серед числених національних та міжнародних нормативно-правових актів, що регулюють порядок виконання завдань у районі проведення операції Об'єднаних сил, наведемо деякі: Концепція розвитку цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 08.11.2016 р. № 411; Положення про цивільно-військове співробітництво Збройних Сил України, затверджене наказом Генерального штабу

Збройних Сил України від 20.12.2017 р. № 446 (зі змінами – наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 29.12.2018 р. № 471); Тимчасова інструкція з планування цивільно-військового співробітництва під час проведення операцій військ (сил) Збройних Сил України, затверджена першим заступником начальника Генерального штабу Збройних Сил України 05.07.2016 р. та ін.

Документи НАТО: NATO military policy on civil-military cooperation (civic) and civilmilitary interaction (CMI) – MC 0411/2 (Політика НАТО з питань ЦВС); Allied Joint Doctrine For Civil-Military Cooperation – AJP-3.4.9 edition A (Союзна спільна доктрина ЦВС); Allied Joint Doctrine For The Military Contribution To Stabilization And Reconstruction – AJP-3.4.5 edition A (Союзна спільна доктрина щодо військового внеску в операції стабілізації та відновлення) та ін.

Після запровадження в Україні правового режиму цивільно-військового співробітництва на визволених територіях України підвищилася довіра місцевих жителів до діяльності Збройних сил України в районах дислокації військових частин та підрозділів угруповань військ. Запровадженню адміністративно-правовий режим дозволив отримувати допомогу цивільному населенню визволених територій, а також здійснювати організацію взаємодії з іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами, місцевими органами влади, ЗМІ, різноманітними гуманітарними організаціями та приватним сектором у районах проведення операції об'єднаних сил.

Правова оформленість адміністративно-правових режимів інформує суб'єктів про дозволені поведінкові алгоритми, визначені обсяги компетенції, встановлюють спосіб і порядок здійснення прав та обов'язків тощо. Зрозуміло, що правові засоби регулювання правових режимів безпосередньо визначаються характером і змістом регульованих суспільних відносин.

Висновки. Законодавче врегулювання адміністративно-правових режимів повинно здійснюватися у таких напрямках: чітке визначення предметів та об'єктів системи режимної діяльності, її принципи; законодавче відмежування системи

режимної діяльності від інших близьких за формами і цілями видів діяльності (наприклад, дозвільної системи, реєстрації рухомого і нерухомого майна тощо); перегляд системи органів режимної діяльності, які її здійснюють, законодавче закріплення їх вичерпного переліку та правового статусу, усунення паралелізму і дублювання в процесі виконання своїх повноважень.

Необхідно здійснювати деталізацію у нормативних актах принципу законності, відповідно до якого система режимної діяльності може здійснюватися лише: а) компетентними органами (посадовими особами); б) у межах їх режимних повноважень; в) з додержанням процедур режимного провадження (строків, форм, методів та ін.), видавання певних дозволів, заборон, приписів; вдосконалення законодавчого закріплення режимного провадження; вдосконалення механізму юридичних гарантій захисту прав і свобод людини і громадянина в умовах дії (запровадження) адміністративно-правових режимів. Запропоновані напрямки законодавчого забезпечення адміністративно-правових режимів можуть розглядатися як елементи уніфікованих стандартів, що є єдиними для всієї системи органів режимної діяльності.

Література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 чер. 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Про оголошення окремих районів та міст Вінницької, Кіровоградської, Миколаївської, Одеської, Хмельницької та Черкаської областей зоною надзвичайної екологічної ситуації: Указ від 11 груд. 2000 р. № 1324/2000 / Президент України. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua

3. Кодекс законів про працю України / Верховна Рада України. Харків: Фоліо, 2008. 254 с.

4. Кримінальний кодекс України / Верховна Рада України. Харків: Фоліо, 2006. 382 с.

5. Славко А.С. Типологія адміністративно-правових режимів: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2019. 265 с.

6. Конопльов В.В. Категорія «адміністративно-правовий режим» в юридичній науці та законодавстві України. *Форум права*. 2010. № 1. С. 170-174.

7. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квіт. 2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892.

8. Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями: Постанова Верховної Ради України від 17 бер. 2015 р. № 254-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 17. Ст. 128.

9. Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей: Закон України від 16 вер. 2014 р. № 1680-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 45. Ст. 204.

References

1. Konstytucija Ukrai'ny: pryjnjata na p'jatih sesii' Verhovnoi' Rady Ukrai'ny 28 cher. 1996 r. *Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrai'ny*. 1996. № 30. St. 141.

2. Pro ogoleshennja okremyh rajoniv ta mist Vinnyc'koi', Kirovograds'koi', Mykolai'vs'koi', Odes'koi', Hmel'nyc'koi' ta Cherkas'koi' oblastej zonoju nadzvychajnoi' ekologichnoi' situacii': Ukaz vid 11 grud. 2000 r. № 1324/2000 / Prezydent Ukrai'ny. Oficijnyj sajt Verhovnoi' Rady Ukrai'ny. URL: www.rada.gov.ua

3. Kodeks zakoniv pro pracju Ukrai'ny / Verhovna Rada Ukrai'ny. Harkiv: Folio, 2008. 254 s.

4. Kryminal'nyj kodeks Ukrai'ny / Verhovna Rada Ukrai'ny. Harkiv: Folio, 2006. 382 s.

5. Slavko A.S. Typologija administratyvno-pravovyh rezhymiv: dys... kand. juryd. nauk: 12.00.07. Harkiv, 2019. 265 s.

6. Konopl'ov V.V. Kategorija «administratyvno-pravovyj rezhym» v jurydychnij nauci ta za-

konodavstvi Ukrainy. *Forum prava*. 2010. № 1. S. 170-174.

7. Pro zabezpechennja prav i svobod gromadjan ta pravovyj rezhy m na tymchasovo okupovani j terytorii' Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 15 kvit. 2014 r. *Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrainy*. 2014. № 26. St. 892.

8. Pro vyznannja okremyh rajoniv, mist, selyshh i sil Donec'koi' ta Lugans'koi' oblastej tymchasovo okupovanymy terytorijamy: Postanova

Verhovnoi' Rady Ukrainy vid 17 ber. 2015 r. № 254-VIII. *Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrainy*. 2015. № 17. St. 128.

9. Pro osoblyvyj porjadok misceвого samovrjaduvannja v okremyh rajonah Donec'koi' ta Lugans'koi' oblastej: Zakon Ukrainy vid 16 ver. 2014 r. № 1680-VII. *Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrainy*. 2014. № 45. St. 204.

O. Husar, O. Mandryka, M. Rustamova

LEGISLATIVE ENSURING OF ADMINISTRATIVE-LEGAL REGIMES

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: gusar_oa@ukr.net

Purpose: on the basis of current legislation and sources to conduct a research of the legislative ensuring of administrative-legal regimes. **Methods:** the general-scientific method (analysis and synthesis) allowed analyzing the researchers' scientific positions on the investigated issue. The system method was used to analyze the structure of administrative-legal regimes. With the help of the logical-legal method the authors' definition was determined, the formal-legal method allowed establishing the administrative-legal regimes current legislation content. The grouping method and the system-structural approach gave the possibility to classify the administrative-legal regimes. **Results:** legislative regulation of administrative-legal regimes should be carried out according to the following directions: subjects and objects of a system of regime activity clear definition, its principles; legislative separation of the system of regime activity from other activities that are similar in form and purpose (for example, permitting system, registration of movable and immovable property, etc.); revision of the system of regime bodies that provide it, legislative determination of their exhaustive list and legal status, excluding of parallelism and duplication in the process of exercising their powers.

It is necessary to detail the principle of legality in the normative acts of, according to which the system of regime activity may be carried out only: a) by competent authorities (officials); b) within the limits of their regime powers; c) in compliance with the procedures of regime proceedings (terms, forms, methods, etc.), the issuance of certain permissions, prohibitions, prescriptions; the improvement of the legislative determination of regime proceedings; the improvement of legal guarantees mechanism for the protection of human's and citizen rights and freedoms in the conditions of action (introduction) of administrative-legal regimes. The suggested directions of legislative administrative-legal regimes ensuring may be considered as elements of unified standards that are common to the entire system of the regime activity.

Keywords: an administrative-legal regime; a law; powers.